

PRIOPĆENJE ZA MEDIJE br. 101/25

U Luxembourggu 1. kolovoza 2025.

Presuda Suda u predmetu C-544/23 | BAJI Trans

Načelo retroaktivne primjene blažeg kaznenog zakona obuhvaća sankciju koja je u nacionalnom pravu kvalificirana kao upravna ako je kaznene prirode u smislu prava Unije

To načelo treba primijeniti i na razini žalbe u kasacijskom postupku kada je ona dio uobičajenog tijeka postupka, neovisno o činjenici da se odluka protiv koje je ta žalba podnesena prema nacionalnom pravu smatra pravomoćnom

U odgovoru na pitanja slovačkog Vrhovnog upravnog suda, Sud daje važna pojašnjenja o načelu retroaktivne primjene blažeg kaznenog zakona koje je predviđeno Poveljom Europske unije o temeljnim pravima (u daljnjem tekstu: Povelja) (koja se primjenjuje u svim slučajevima u kojima nacionalno tijelo provodi pravo Unije). Iako je to načelo rezervirano za kazneno područje, njegova primjenjivost na sankciju koja je u nacionalnom pravu kvalificirana kao upravna nije nužno isključena. Naime, moguće je da se, u skladu s pravom Unije i kako bi se osigurala ujednačena primjena tog načela, upravna sankcija treba smatrati kaznenom s obzirom na samu prirodu kažnjivog djela i stupanj strogosti sankcije. Osim toga, to se načelo primjenjuje sve dok osuđujuća presuda ne postane pravomoćna. Ono što treba ili ne treba smatrati pravomoćnom presudom u tom kontekstu također je uređeno pravom Unije. Sama okolnost da se osuđujuća presuda u nacionalnom pravu kvalificira kao pravomoćna, iako se protiv nje može podnijeti žalba u kasacijskom postupku, nije dovoljna za neprimjenu tog načela.

U Slovačkoj je vozaču miješalice betona izrečena novčana kazna u iznosu od 200 eura, nakon što je 4. studenoga 2015. utvrđeno da za tahograf njegova vozila nije bio obavljen obvezni periodični pregled. U to je vrijeme ta obveza proizlazila iz slovačkog prava u vezi s pravom Unije¹.

Okružni sud u Bratislavi, kojem su vozač i društvo BAJI Trans, kojem je pripadala miješalice betona, podnijeli tužbu, 2019. potvrdio je tu novčanu kaznu. Vozač i društvo BAJI Trans potom su podnijeli žalbu u kasacijskom postupku protiv odluke Okružnog suda u Bratislavi.

Pravo Unije poslije toga izmijenjeno je s učinkom od 20. kolovoza 2020., na način da države članice sad mogu izuzeti vozila za prijevoz gotove betonske smjese od obveze opremanja tahografom². To je Slovačka i učinila dok je kasacijski postupak još bio u tijeku. Vozač i društvo BAJI Trans tako su istaknuli da su djela koja su počinjena u studenome 2015. prestala biti nezakonita i da stoga novčanu kaznu treba ukinuti.

Slovački Vrhovni upravni sud, koji mora odlučiti o žalbi, uputio je Sudu pitanje o dosegu načela retroaktivne primjene blažeg kaznenog zakona, koje je predviđeno Poveljom. Ističe da se u slovačkom pravu kažnjivo djelo o kojem je riječ smatra upravnim prekršajem i da se odluka Okružnog suda u Bratislavi smatra pravomoćnom, neovisno o mogućnosti podnošenja žalbe protiv nje.

Kao prvo, Sud utvrđuje da je slovački zakonodavac svojim prvotnim zakonodavstvom i naknadnom izmjenom proveo pravo Unije, tako da se Povelja primjenjuje u ovom slučaju.

Kao drugo, Sud naglašava da načelo retroaktivne primjene blažeg kaznenog zakona, koje je predviđeno Poveljom, ostaje rezervirano za kazneno područje. Međutim, činjenica da se sankcija u nacionalnom pravu kvalificira kao upravna ne isključuje nužno primjenu tog načela. Naime, kako bi se zajamčila ujednačena primjena tog načela u cijeloj Europskoj uniji, druga dva kriterija, odnosno sama priroda kažnjivog djela i stupanj strogosti sankcije, ipak mogu dovesti do toga da se takva sankcija kvalificira kao kaznena sankcija.

Kao treće, Sud pojašnjava da provođenje načela retroaktivne primjene blažeg kaznenog zakona, koje je predviđeno Poveljom, pretpostavlja da izmjena zakona odražava promjenu stajališta zakonodavca o kaznenopravnoj kvalifikaciji djela koja je počinila dotična osoba ili o kazni koju treba primijeniti. U ovom je slučaju slovački zakonodavac doista promijenio stajalište u vezi s odlukom o kažnjavanju djela kao što su ona koja se stavljaju na teret dotičnom vozaču.

Kao četvrto, Sud podsjeća na to da se načelo retroaktivne primjene blažeg kaznenog zakona, predviđeno Poveljom, primjenjuje sve dok nije izrečena nikakva pravomoćna osuđujuća presuda. Međutim, činjenica da se osuđujuća presuda na temelju nacionalnog prava smatra pravomoćnom ne isključuje nužno primjenu tog načela. Naime, osuđujuća presuda u tu se svrhu ne može smatrati pravomoćnom ako može biti predmet redovnog pravnog sredstva, odnosno svakog pravnog sredstva koje je dio uobičajenog tijeka postupka i koje kao takvo predstavlja postupovni razvoj s kojim svaka stranka mora razumno računati. To je slučaj sa žalbom u kasacijskom postupku koja je podnesena slovačkom Vrhovnom upravnom sudu.

Stoga je kasacijski sud u načelu dužan na počinitelja kažnjivog djela čija je sankcija obuhvaćena provedbom prava Unije primijeniti kazneni propis koji je povoljan za tog počinitelja, čak i ako je taj propis stupio na snagu nakon objave sudske odluke protiv koje je podnesena ta žalba u kasacijskom postupku.

NAPOMENA: Prethodni postupak omogućuje sudovima država članica da u okviru postupka koji se pred njima vodi upute Sudu pitanja o tumačenju prava Unije ili o valjanosti nekog akta Unije. Sud ne rješava spor pred nacionalnim sudom. Na nacionalnom je sudu da predmet riješi u skladu s odlukom Suda. Ta odluka jednako obvezuje i druge nacionalne sudove pred kojima bi se moglo postaviti slično pitanje.

Neslužbeni dokument za medije koji ne obvezuje Sud.

[Cjelovit tekst i, ovisno o slučaju, kratak prikaz](#) presude objavljuju se na stranici CURIA na dan objave.

Osoba za kontakt: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 4293

Snimke s objave presuda dostupne su na [„Europe by Satellite”](#) ☎ (+32) 2 2964106.

Ostanite povezani!

¹ [Uredba Vijeća \(EEZ\) br. 3821/85](#) od 20. prosinca 1985. o tahografu u cestovnom prometu, kako je izmijenjena Uredbom (EZ) br. 561/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. ožujka 2006.

² [Uredba \(EU\) 2020/1054](#) Europskog parlamenta i Vijeća od 15. srpnja 2020. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 561/2006 s obzirom na minimalne zahtjeve u pogledu maksimalnih dnevnih i tjednih vremena vožnje, minimalnih stanki te dnevnih i tjednih razdoblja odmora i Uredbe (EU) br. 165/2014 s obzirom na pozicioniranje s pomoću tahografa.